

GRAHAM
GREENE

Puterea și gloria

Traducere din limba engleză
de Alexandru Vlad

POLIROM
2016

Graham Greene, *The Power and the Glory*

Copyright © Verdant SA, 1940

All rights reserved

© 2004, 2016 by Editura POLIROM,
pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Entertainment Pictures/Northfoto

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,
et. 1, sector 4, 040031, Q.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

GREENE, GRAHAM

Puterea și gloria / Graham Greene;
trad. din lb. eng. de Alexandru Vlad. – Iași :
Polirom, 2016

ISBN Print: 978-973-46-5868-8

ISBN eBook: 978-973-46-5938-8

ISBN PDF: 978-973-46-5939-5

I. Vlad, Alexandru (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

Cuprins

Partea întâi	7
Capitolul 1 <i>Portul</i>	9
Capitolul 2 <i>Capitala</i>	28
Capitolul 3 <i>Râul</i>	44
Capitolul 4 <i>Martorii oculari</i>	66
Partea a doua	87
Capitolul 1	89
Capitolul 2	152
Capitolul 3	180
Capitolul 4	206
Partea a treia	233
Capitolul 1	235
Capitolul 2	266
Capitolul 3	276
Capitolul 4	294
Partea a patra	307

— N-ați putea merge puțintel mai spre nord, părinte, la Pueblito?

— Suntem pe drum de douăsprezece ore, catărul și eu.

Femeia îi luă brusc apărarea, furioasă:

— Evident că va rămâne aici în noaptea asta. Cel puțin atâtă putem face.

Părintele spuse:

— Mâine dimineață voi ține liturghia pentru voi.

Parcă s-ar fi oferit să-i mituiască, dar, după expresiile lor ezitante și nu prea bucuroase, era ca și cum le-ar fi vorbit de bani de furat.

Cineva spuse:

— Dacă nu vă deranjează, părinte, foarte devreme... poate de cu noapte.

— Ce s-a întâmplat cu voi toți? întrebă el. De ce vă e atât de teamă?

— N-ați auzit?

— Ce să aud?

— Iau acum ostatici din toate satele în care cred ei c-ați fost. Și dacă oamenii refuză să vorbească... cineva e împușcat... și apoi iau un alt ostatic. S-a întâmplat în Concepción.

— Concepción?

Una dintre pleoape începu să i se zbată în sus și-n jos, în sus și-n jos. Întrebă:

— Cine?

Se uitară prosteste la el. Repetă furios:

— Pe cine au asasinat?

— Pedro Montez.

Îi scăpă un tipăt hămăit, ca de câine – absurdă stenogramă a durerii. Copila Tânără-bătrână râse. Părintele se jelui:

— De ce nu mă prind pe mine? Proștii! De ce nu mă pot prinde pe *mine*?

Fetița râse din nou. Se uită la ea fără să o vadă, ca și cum ar fi auzit sunetul, dar nu putea vedea fața. Fericirea muri iar, înainte de-a fi avut timp să respire; era asemenea unei femei cu copilul născut mort – îngroapă-l repede, uită și ia-o de la început. Poate că următorul va trăi.

— Vedeți, părinte, spuse unul din bărbați, de ce...

Se simți ca un vinovat în fața judecătorilor săi. Întrebă :

— Ați prefera să fiu ca... ca părintele José, în capitală... ați auzit de el... ?

Spuse că fără convingere:

— Sigur că nu, părinte.

El continuă :

— Ce spun eu de fapt! Nu e vorba de ce vreți voi sau de ce vreau eu.

Continuă pe un ton tăios, cu autoritate :

— Acum o să dorm... Mă puteți trezi cu o oră înainte de-a se crăpa de ziua... o jumătate de oră să vă ascult spovedaniile... apoi liturghia și am plecat.

Dar încotro? Nu exista sat pe cuprinsul țării în care el să nu fi fost de-acum un pericol deloc bine venit.

Femeia îi grăi :

— Pe aici, părinte.

El o urmă într-o încăpere mică, în care întreg mobilierul fusese încropit din lăzi – un scaun, un pat de scânduri însăilate laolaltă și acoperite cu o saltea de paie, o cușcă pe care fusese pusă o cărpă și pe aceasta o lampă de petrol.

— Nu vreau să iau locul cuiva, spuse el.

— E casa mea.

O privi cu un aer de îndoială.

— Și tu unde o să dormi?

Se temea de pretențiile pe care le-ar putea avea femeia. O privi cu îndoială: asta-i tot, în asta consta căsătoria, în această eschivare, suspiciune și sentiment de stinghereală? Când oamenii i se confesau în probleme de inimă, asta să fi fost tot ce aveau ei în vedere – patul tare, femeia văzându-și de treabă și tacerea în privința trecutului?

— După ce vei fi plecat.

Lumina se aplatiză în spatele pădurii și umbrele lungi ale copacilor atîntiră către ușă. Se întinse pe pat și femeia își făcu de lucru undeva unde n-o putea vedea: o auzi râcăind podeaua de pămînt. Nu putu adormi. Devenise oare de datoria lui să fugă? Încercase să scape din țară de câteva ori, dar de fiecare dată fusese împiedicat... iar acum îl voiau plecat. Nimeni nu-l oprea – în afara unei femei bolnave sau a unui bărbat pe moarte. El era acum o boală.

— Maria, spuse el. Maria, ce faci acolo?

— Am dosit ceva vinars pentru tine.

Se gândi: dacă plec, voi întâlni alți preoți: voi avea cui mă confesa: voi beneficia de căință și iertare: pentru mine viața veșnică va începe iarăși de la început. Biserica ne-a învățat că prima datorie a fiecărui este să-și mantuiască sufletul. Ideea simplă a iadului și raiului lucra în mintea lui. Viața fără cărți, fără contacte cu oamenii culți, făcuse ca din memoria lui să se steargă totul, cu excepția celor mai simple rudimente ale tainei.

— Uite, spuse femeia.

Ținea în mână un șip pentru medicamente, plin ochi cu alcool.

Dacă-i părăsea, s-ar fi aflat în siguranță, iar exemplul lui nu-i va lega cu nimic. El era unicul preot pe care copiii și-l puteau aminti: de la el

ar fi luat ideea de credință. Dar de la el îl luaseră și pe Dumnezeu – în gurile lor. Când va fi plecat, va fi ca și cum Dumnezeu va înceta să mai existe în tot acest spațiu dintre mare și munți. Nu era de datoria lui să rămână, chiar dacă îl disprețuiau, chiar dacă erau uciși din cauza lui? Chiar dacă îi strica prin comportamentul său? Enormitatea problemei îl cutremura. Zăcea pe spate, cu mâinile la ochi: nicăieri, în tot cuprinsul aplăzatei zone mlaștinoase, nu exista o singură persoană cu care să se poate consulta. Duse vînarsul la gură.

Spuse timid:

- Și Brigitta... ea e... bine?
- Tocmai ai văzut-o.
- Nu.

Nu-i venea să credă că n-o recunoscuse. Asta bagateliza întrucâtva mortalul lui păcat: nu puteai să faci un lucru ca acesta și apoi nici măcar să nu-ți recunoști...

— Da, era și ea acolo.

Maria se duse la ușă și strigă „Brigitta, Brigitta”, iar preotul se întoarse pe o parte și o văzu venind, intrând înăuntru din peisajul exterior al spaimei și dorinței – copila aceea mică și malicioasă care râsese de el.

— Du-te și vorbește-i părintelui, spuse Maria. Du-te.

El făcu o tentativă să ascundă sticla de vînars, dar nu avea unde... Încercă s-o micșoreze în mâini, privind-o pe fetiță și simțind șocul dragostei omenești.

— Știe catehismul, spuse Maria, dar refuză să-l spună...

Copila stătea acolo, privindu-l cu ochi pătrunzători și cu dispreț. Nu pușează iubire în conceperea

ei : doar frica și disperarea și o jumătate de sticla de vinars și sentimentul singurății erau cele care îl duseseră la un act care îl îngrozea, iar rezultatul era această dragoste însășimântată, rușinată și copleșitoare.

— De ce nu ? De ce nu vrei să-l spui ? o întrebă el, aruncându-i priviri rapide și furișe, fără să-i întâlnescă nici o clipă privirea și simțindu-și inima bătând neregulat în piept, ca o veche locomotivă de manevră, cu o zăgăzuită dorință de-a salva de la... orice.

— De ce l-aș spune ?

— E voința lui Dumnezeu.

— De unde știi tu ?

Era conștient de imensa povară a responsabilității sale : nu se diferenția de iubire. Asta, se gândi el, trebuie să fie ce simt toți părinții : oamenii de rând trec prin viață astfel, cu degtele încruciașate, rugându-se să fie feriți de durere, temându-se... Asta este ceea ce noi evităm fără să ne coste nimic, sacrificând o mișcare fără importanță a trupului. Ani de zile, desigur, răspunse de suflete, dar acum era altceva... un lucru mai imponderabil. Poți spera ca Dumnezeu să ocrotească, dar rămâne teama că variola, foamea, bărbătii...

— Draga mea, spuse el, strângând mai tare sticla cu vinars...

El era cel care o botezase la ultima lui vizită : fusese ca o păpușă din cărpe, cu o față ridată și bătrână. Nu părea că va trăi multă vreme... Nu simțise nimic altceva decât regret. Îi fusese greu să se simtă măcar rușinat, de vreme ce nimeni nu-l condamnase. Era singurul preot pe care majoritatea lor îl cunoscuseră vreodată – judecau ce-i acela un preot după standardul său. Până și femeile.

— Tu ești acel *gringo*?

— Care *gringo*?

— Creatură mică și proastă. Astă-i din cauză că poliția îl căuta pe omul său, interveni femeia.

I se păruizar să afle că mai căutau și pe altcineva în afară de el.

— De ce s-a făcut vinovat?

— E vorba de un yankeu. A ucis niște oameni în nord.

— Și de ce s-ar afla el aici?

— Ei cred că încearcă să ajungă la Quintana Roo, la plantațiile de chiceli¹.

Acolo sfârșișeră mulți din criminalii Mexicului: puteai munci pe plantații și câștigai bani buni și nu te întreba nimeni de sănătate.

— Tu ești acel *gringo*?

— Arăt eu ca un asasin?

— Nu știu.

Dacă părăsea țara, o părăsea și pe ea. O abandona.

— N-aș putea rămâne câteva zile aici? o întrebă el cu umilință pe femeie.

— E prea primejdios, părinte.

Prinse privirea din ochii copilului și aceasta-l însăpămantă – păru iarăși că o femeie în toată firea se afla acolo prematur, făcându-și planurile ei, conștientă de mult prea multe lucruri. Parcă propriul său păcat mortal l-ar fi primit în ochi, fără căință. Încercă să creeze un contact cu copilul, nu cu femeia, și spuse:

— Draga mea, spune-mi de-a ce te joci tu...

1. *Myrrhis odorata* – în general plante perene din familia *Apiaceae* (*Umbelliferae*), folosite pentru aromă sau uneori pentru rădăcina lor. Vezi la noi hasmațuchi, pătrunjel etc. (n. t.).